

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 218/2010-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti R., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 9/2007 z 18. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti R., a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2010 doručená sťažnosť spoločnosti R., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z 18. februára 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 9/2007.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní o ochranu osobnosti vedenom na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) bola rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 1/2005 z 26. septembra 2006 uložená sťažovateľke povinnosť uverejniť ospravedlnenie navrhovateľke v denníku Nový čas a zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 800 000 Sk a trovy konania.

Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, na základe ktorého krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 9/2007 z 18. februára 2010 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej uložil povinnosť sťažovateľke uverejniť ospravedlnenie, potvrdil a v časti o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch zmenil a priznal navrhovateľke náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 16 596,96 € (500 000 Sk).

Podľa názoru sťažovateľky rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 9/2007 z 18. februára 2010 došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 ústavy a práv podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti podrobne rozoberá dôvody, v čom vidí porušenie svojich označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu. Tieto dôvody smerujú najmä k tomu, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je najmä značne neprimeraná okolnostiam daného prípadu (cituje k tomu aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – ďalej len „najvyšší súd“).

Podľa sťažovateľky krajský súd predmetným rozhodnutím porušil ňou označené práva a riadne sa nevysporiadal ani sa s jej argumentmi, ktoré uviedla v odvolaní, čím jeho rozsudok možno považovať aj za arbitrárny.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že:

„1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 6 Co 9/2007 zo dňa 18. 02. 2010 porušil právo sťažovateľa na slobodu prejavu a právo na informácie zaručené čl. 26 ods. 1, 2 a 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. *Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 9/2007 zo dňa 18. 02. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.*

3. *Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.*“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základných práv na slobodu prejavu a na informácie podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 ústavy a práv podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 9/2007 z 18. februára 2010.

Z citovaného textu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti sťažovateľky ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou (II. ÚS 46/05, III. ÚS 113/08) dospel k záveru, že v danom prípade ochranu jej základným právam podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 ústavy a právam podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru, ktorých porušenie namieta, poskytujú všeobecné súdy na základe dostupných právnych prostriedkov nápravy, ktoré súčasne možno považovať za účinné právne prostriedky ochrany pred namietaným porušením označených práv.

Podľa § 238 ods. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 9/2007 z 18. februára 2010 bolo rozhodnuté tak, že rozsudok okresného súdu v časti, ktorou súd prvého stupňa zaviazal sťažovateľku zaplatiť navrhovateľke náhradu nemajetkovej ujmy 800 000 Sk, sa mení tak, že sťažovateľka je povinná zaplatiť navrhovateľke 16 596,96 €.

Proti takémuto zmeňujúcemu rozsudku krajského súdu vo veci je nepochybne dovolanie prípustné v zmysle § 238 ods. 1 OSP, a preto možno konštatovať, že o ochrane práv a slobôd sťažovateľky v konaní pred krajským súdom vedenom pod sp. zn. 6 Co 9/2007 patrí rozhodovať dovolaciemu súdu.

Právomoc ústavného súdu poskytnúť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právnú ochranu je daná len vtedy, ak tieto osoby nemajú k dispozícii účinný právny prostriedok (opravný alebo iný) v systéme všeobecných súdov. Súčasťou účinných právnych prostriedkov v systéme všeobecných súdov proti rozsudku krajského súdu, ktorým bol v časti zmenený rozsudok prvostupňového súdu (§ 238 ods. 1 OSP), je podanie dovolania.

Sťažovateľka preto mohla a aj mala využiť tento prostriedok ochrany svojich základných práv v systéme všeobecných súdov. Subsidiarita ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom však vylučuje právomoc ústavného súdu aj vtedy, keď sťažovateľka inštitút dovolania nevyužila (obdobne napr. III. ÚS 113/08).

Zo sťažnosti ústavný súd zistil, že proti namietanému rozhodnutiu krajského súdu, ktorým v časti zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu, sťažovateľka nevyužila dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. OSP, ale sa priamo so sťažnosťou obrátila na ústavný súd.

Ústavou daná právomoc ústavného súdu neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 238 ods. 1 OSP. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

Z uvedeného vyplýva, že ochranu proti porušeniu označených práv podľa dohovoru v danom prípade poskytuje najvyšší súd v dovolacom konaní, a preto nie je daná právomoc ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 49 zákona o ústavnom súde). Opierajúc sa o citované ústavný súd preto odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci (m. m. IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 324/08, II. ÚS 189/08).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2010